

nimi deli, s iskreno besedo in plamtečim srcem boril za človeštva in slovanstva najsvetejše vzore ter bil prorok učitelj in duhovnik voditelj književnosti naši.

Vsem prijateljem leposlovja slovenskega priporočamo iskreno, naj vsak v svojem kraju in vsak po svojih močéh skrbi za to, da vabilo na naročbo Stritarjevih zbranih spisov najde primeren, časten odziv!

Edmondo de Amicis, slavni pisatelj italijanski, ki zdaj živi v Torinu, pooblastil je gospoda prof. *Jos. Berghija* v Ljubljani, da sme na slovenski jezik preložiti njegovo knjigo „*Cuore*“ — »Srce« —, katera je v italijanskem izvirniku doslej doživela že sedeminštirideset izdav.

Zabavišče slovenskim otrokom Spisal *Anton Funtek*. Izdala in založila »Narodna Šola;« natisnila Klein in Kovač v Ljubljani 1887, m. 8, 55 str. Cena 25 kr. — Knjižica obseza jutranje in uvodne pesmi, koračne pesmi, igre s hojo, skačkanjem, tekanjem in skakanjem, igre v krogu, nazórne igre, igre s prsti in rokami, igre z žogo, igre s kroglo, pesmi za stavljenje, sklepne pesmi, raznotere pesmi — vse z navodom kako se izvršujejo razne otrokom priljubljene igre pri telovadbi, pri šolskih izletih in veselicah. — Knjižica je kaj spretno in pregledno sestavljena; g. pisatelj se je pri sestavi oziral na boljše dotične strokovne knjige nemške, nekoliko pesmij je pa zložil tudi sam. Takšne knjižice smo potrebovali, kakor riba vode; ž njo je še le možno uspešno ustanavljati pri nas zavetišča in otroške vrte. Želimo, da bi kakšen skladatelj naš nekaterim teh pesemc kmalu zložil prikladnih napevov.

Anton Hribar †. Dne 8. maja 1887. umrl je v Gorici jako zaslužni skladatelj slovenski *Anton Hribar*, vodja in učitelj na ondoti c. kr. vadnici. Pokojnik je bil porojen leta 1839. v Gorenjem Tuhiuji nad Kamnikom, zvršil je malo gimnazijo in preparandijo v Ljubljani l. 1858., učiteljeval je v Loki, v Vipavi in od l. 1864. nadalje v Gorici, kjer je bil duša pevskemu zboru goriške čitalnice in pevskemu društvu »Slavec«. Hribar je bil veščak v godbi, zlasti cerkveni, izvrsten učitelj, iskren domoljub in poštenjak v vsakem oziru. Čast njegovemu spominu! (Njegov životopis priobčimo prihodnjič.)

Zvončki Zbirka pesnij za slovensko mladino. Nabral *Anton Brezovnik*, učitelj. Tiskala in založila Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani 1887, 8, 356 str. Cena trdo vezani knjigi 1 gld. 30 kr. — Kar naravnost moramo reči, da že dolgo časa nobene knjige slovenske nismo vzeli v roke s takšnim veseljem in s takšno zadovoljnostjo, kakor Brezovnikove »Zvončke«. Živo smo potrebovali knjige, kakeršno nam je poklonil gospod Brezovnik; potrebovali smo knjige, v kateri bi bile zbrane samo take pesmi, ki ugajajo šolski mladini. In tej potrebi v književnosti naši je popolnoma zadostil gosp. izdavatelj s svojimi »Zvončki«. Kar je v slovenskem pesništvu našel pesmij, ki v nobenem oziru niso spotakljive, da jih daš brez skrbi lahko v roke mladini, vse so v lepo, harmonično celoto zbrane v lepi tej knjigi; vsi pesniki slovenski od Vodnika do današnjih časov so zastopani v nji. Prvi oddelek obseza patrijotične pesmi, v drugem oddelku bomo pesmi, ki opevajo prirolo in razne čase in praznike v letu; tretji in četrti oddelek nam podaje zlasti šolarske pesmi; v petem oddelku se nahajo klasične Levstikove »Otročje igrače v pesencah« in šesti oddelek obseza najlepše otrokom prikladne národne in umetne epične pesmi. Vseh pesmij je 270, in zložilo jih je 70 pesnikov slovenskih. Ker si mladina s tem, da prebira, prepeva in deklamuje dovršene pesniške proizvode, duh vedri in srcé blaži ter se navdušuje za Boga in lepo prirodo njegovo, za domovino in vzvišene vzore človeške; ker je knjiga tudi po zunanji obliki krasno opravljena, po vsebini svoji pa urejena in sestavljena z zdravim ukusom in finim taktom izkuščenega šolnika, priporočamo jo kar najiskreneje vsem šolam in rodbinam slovenskim.

Trubarica-Celjanka. *Ig. Orožen* v svoji knjigi: »Das Bisthum und die Diözese Lavant. V. Theil. Das Dekanat Schallthale 1884 v dodatku na str. 557. govoreč o Pri-

moži *Trubarji* kot župniku (?) Laške nadfare okoli 1541. l., a pozneje luterskem pridigarji, javlja nam po viru: Schmudi. Archiv für Heimatkunde, I. B., S. 24 tudi tó-le črtico o Trubarjevi zakonski tovarišici: »Njegova žena je bila rodom *Klavsova*, sestra v Celji rojenega Mihaela Klavs, cesarjevega dvornega lekarničarja.« (V »Ljub. Zvon« VI. 233). Zanimivo bi bilo gotovo, da se zna: ni li morebiti, kakor ta Mihael Klavs, tudi njegova sestra s krstnim imenom sicer neimenovana, soproga Trubarjeva bila domá iz *Celja*?

Primož *Trubar* je bil, kakor znano, kapelan ali beneficiját pri sv. Maksimilijanu v *Celji* okoli leta 1530. Oženil se je sicer pozneje v Rottenburgu v Würtemberški po 1548. letu, in to, kakor vsaj pravita S. Ljubić: »Ogled. knjiž. poviesti jugoslav. II. 549« in J. Starè: »Občna zgodov. IV. 186« — *prvikrat*. Iz tega pa se more naravno sklepati, da je *Trubar* imel več žen, vsaj dve — dakakor po smrti (ali ločitvi?) prve, akoprám se nikjer ne omenja, kdaj in kje bi se isti bil oženil v drugo. — No, katera bi po tem takem našem pisatelju soproga bila omenjena Klavsova, sestra celjskega rojaka, ali prva ali druga? — ako je inače *Trubar* res bil dvakrát oženjen. — Nemogoče pač ni, a tudi ni baš tako neverjetno, da ne bi uprav *Celjanka* bila šla za nekdaž v Celji bivajočim in že takrat k protestanstvu nagibajočim se *Trubarjem* — ali sama rada ali primorana — v prognanstvo, in je tam v Nemcih postala žena utemeljitelju slovenske književnosti, Primožu, in mati njegovemu, tudi za naše slovstvo delujočemu sinu Felicijanu.

Da bi kateri naših zgodovinarjev stvar preiskal natančneje ter nam vspeh svoj objavil! Morebiti bi tudi Dr. Elze, temeljití poznavalec one »reformacijske dóbe«, znal povedati kaj določnejšega: ali je *Trubarica* res bila *Celjanka*? —

Povestnica, »oznanjevalka davnosti«, bodi nam tudi v malem »luč resnice!«

A. F.

Nekaj za zgodovino Škofje Loke in njenega okraja. — Pred jednim mesecem me je opozoril g. H. Majonica, c. k. profesor na goriški gimnaziji, da je goriški trgovec Nardini kupil pred mnogimi leti več starih sodnih aktov, ki so prišli na nekak način iz Škofje Loke v njegove roké. Radovednost in ljubezen do domačega kraja sta me gnali, da sem ta popir natančneje pregledal ter rešil, kar se mi je zdelo najvažnejšega. Kupil sem od imenovanega trgovca nad 60 *kg* popirja in našel med njim okoli dve tisoč bolj ali menj važnih dokumentov za zgodovino Škofje Loke in vsega njenega okraja. Dokumenti so iz 16., 17. in 18. stoletja; nahaja se med njimi mnogo pisem in ukazov brižinskih škofov do loških oskrbnikov in podložnikov, več listín avstrijskih vladarjev, kranjskih deželnihi glavárjev in njih namestnikov, razglasi loških sodnikov (županov) in graščinskih oskrbnikov. Med dokumenti je več privatnih dolžnih pisem, darilnic in pobotnic, med njimi darilno pismo od dné 31. marcija l. 1529., s katerim je loški meščan Kos daroval ženi svoji Heleni desetino od devetih kmetij na Suhi. Razven listín, katere so skoraj vse izvirne, kupil sem od rečenega trgovca mnogo urbarjev, tako urbarje od l. 1577., 1578., 1579. itd., v katerih so zabeležena imena davkopláčevalcev vsega loškega okraja. Med nakupljenim popirjem je več cerkvenih računov iz 16., 17. in 18. stoletja tistih cerkvá, ki spadajo pod loški okraj; potem raznovrstni inventari, računi o dohodkih in troških loškega oskrbnika, itd. Toliko sem za sedaj rešil. Koliko se je že uničilo, lahko sklepa vsakdo, če pomisli, da Nardini v take akte že *štirinajst* let zavija slanino, saláme in jednake jestvine. Sicer sem pa kupil le majhen, akoravno najvažnejši del tega, kar ima Nardini pod svojo streho. Nahaja se še pri njem mnogo urbarjev iz 16. in 17. stoletja, dalje veliko, pest debelih sodnih knjig iz 17. in 18. stoletja. Število vseh teh knjig je okoli tisoč. Dobro bi bilo, ko bi se rešilo še nekoliko tega gradiva; morebiti bi se lahko nakupilo nekoliko tega blagá za kranjski deželni muzej. Kar se tiče moje